

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“.

Uredništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši

## Srbski listi nasproti ruskej vladnej izjavi.

Če ravno so tožbe na Srbijo občne, in bi se bilo mogoče uže zbiti pesimistov, ki naglo vse kar brzo ne gre na bolje, kot ničevno in izgubljeno obsojujejo brez potrpljenja in dobre nádeje, ki mora biti v političnem delovanju zmirom prvo vodilo, vendar se kaže, da se tudi v Srbiji resno misli na bodoče delo. To kažejo vse srbske novine. Naj svojim bralcem nekoliko teh glasov kot označenje tamošnjih mislij navedemo.

Zadnji nam došli „Istok“ organ Rističev govori o izjavi ruskega vladnega „Vestnika“ in pravi: „Dosta merodavno je za vstaneke v Bosni in Hercegovini držanje slovenske Rusije. Rusija je historično in z interesom vezana na vzhodno vprašanje, a poleg tega je ona po imperatorsko oslabiljeni Francoske najmerodavnejša sila v Evropi. Glasovita „zveza treh cesarjev“ je brez sumnje dobivala svoj ton z Neve. Naš (srbski) narod, pomneč svojo povestnico in verujoč naklonjenosti vere in krvi, mnogo je pripravljen, da svoje upanje poklada, na slovansko „majko“, na slovansko pleme, katero je po številu najmočnejše. Mi do sedaj še nečemo izraziti se o držanji Rusije nasproti vstanku svoje jednokrvne brače, ker smo preverjeni, da revolucija bosensko-hercegovinska še ne pripada historiji.

„Zato nečemo s Čehi v jeden rog zatrobiti, očitajoči Rusiji, da je na ljubav Bismarku postala verolomna in da je popustila svoje brate pred nekoliko leti na zapadu a sedaj na iztoku. Precej s početka hercegovinskega vstanka so prevzeli dunajski in peštanski judje nalog dvoj-

nega denuncijanta: črnili so nas Rusiji a Rusijo nam. Nam so zagotavljali, da je Ignatiev popolnem za Turško in proti koncesijam „insurekciji“ in da je Gorčakov sovrseno sporazumen z Andrassy-em; a nas so pred Rusi črnili, da to nij borba Srbstva proti azijskemu krvolakomniku, krščanstva proti muhamedanstvu, da je gibanje socialnega in agrarnega značaja, ali kakor so ruske novine reklo: komunalistični karakter. Dunajski izrael je vrlo dobro znal, s čim črni, ker v Rusiji je ovo najčrnejši strah“

Potem „Istok“ prevaja znani članek „Praviteljstvenega Vestnika“. Nij mu sicer prav, da „P. V.“ govori tudi „o koristi Turčije“ poleg koristi Srbije in Černogore, a vidi dobro znamenje v tem, da so se židovski novinarji na Rusijo zaradi onega članka razgnjevali. „Vsa Evropa je uže mislila, da so južni Slovani zapuščeni, ali „kao grom iz vedra neba zagrmil glas s Neve: Nije!“ pravi „Istok“. — „Vstašem in pribeglej raji“ — piše dalje „I.“ — zapuščenej od Srbije in Črne gore, dobro bi došlo ko bi Rusija energično in dosledno v tem smeru nadalje delovala“.

Kragujevsko „Staro Oslobodjenje“, glasilo socialistov in radikalcev je tako odločno za vojno, da pravi, ka se imajo Srbi pravico „pobuniti“, zoper kneza in vlado vzdigniti, ako ne nastopi vojnega pota.

Na avstrijsko-srbskej meji izhajajoči „Pančevac“ zatrjuje, da se v Srbiji ne sedi, nego živo in resno dela za vse, kar je potrebno za brzi in skori „rat“. Sedanje stanje po govorih najodličnijih srbskih osobnostij ne more dolgo trajati, za to se mu bode konec storil.

Srbskej „Zastavi“ pišejo iz Beograda,

da so vsi srbski ministri za akcijo razen Pavloviča in Zdravkoviča. Če se prav v kneževem konaku mnogo intrigira, vendar kabinet nosi označenje, da: „još nije sve izgubljeno.“

Tudi stari „Vidov dan“ je zopet nekoliko bolj ratoboren postal.

## Ugovorno obravnavanje „Slovenskega Naroda“.

(Konec.)

Obravnava se o tretjej konfisciranej številki, v katerej se nahaja uvodni članek „Nevarnost za Avstrijo?“, v katerem se obrazloži, da nij nobene nevarnosti za Avstrijo, ako se jugoslovanski Slovani izpod turškega jarma oslobode; dalje so bili še trije kratki člančiči v oddelku „Z jugoslovanskega bojišča“ po §. 308 okrivljeni in list konfisciran.

Urednik Jurčič je zagovarjal uvodni članek „Nevarnost za Avstrijo?“, ali bolj prav: pobijal razloge potrjene konfiskacije tako-le: Državno pravdnštvo in menda za njim s. dež. sodnija konfiskacijo potrjuje in dodaje uzroke. Kakor sem iz berila g. zapiskarjevega videl, imam jaz v teh nemških uzrokih original pred soboj, torej se moram tega držati. Od početka teh „gründe“ nij zopet nič drugoga, nego kratek izpisek iz članka, potem se začno še le pravi razlogi konfiskacije navajati. In tu berem podlogo ali fundament, na katerih počiva cela zgrada uzrokov gospoda državnega pravdnika, in sicer je drž. pravdnštvo na to podlogo jako ponosno, kajti, kar je tu črno na bellem zapisano kot argument za konfiskacijo tega članka, to je denes pri prvem obrav-

## Listek.

### Na spomin Kopitarjev.

Iz Dunaja 4. novembra. [Izv. dop.]

Po polu dne o vseh svetih obhajati se prične spomin vseh zamrlih, ki jih odeva mrzla odeja — črna zemlja. Povsodi se zbirajo po cerkvah in pokopališčih verni. Tam v cerkvenem kotiči molitvice mrmra stara babica. Na pokopališče ne hodi več; uže trikrat so zemljo pregrebli, kjer je počival nje pokojni oče, njena ranjka mati, nje soprog ali brat. Na pokopališču ob večernem mraku je vse razsvitljeno. Grobovi so s cveticami okinčani; raznobarvni vencji visé na grobnih spomenikih; s trakovi venčevimi igra se vetrič. Prozorni napisi izražajo v kratkih potezah srčnih želj v gomili počivajočim, ter objavljajo v gomili spavajočih zasluge mimogredočim.

Tu na gomilčici, nastlanej belimi cvetli-

cam, plaka mlada mati po svojem nježnem otroku; „pa — vsaj je v nebesih, vsaj za me prosi“ — ta misel jo tolaži v britkem spominu. Tu stoji nepremična deklica; obraz mladosten, gorkih solz, jej je ves zarudel: nje mlo oko plava o solzah; v gomili počiva jej nje ljubi.

Tu grob je obkrožen od petorice ljudij: tri deklici i deček stojé ob gomile vzglavji, mož krepak še stoji ob nje vznožji. Otroci točé solze, gorke solze po še ne dolgo zamrlej zlatej mamic. Mož vdovec, srpo zre v svojo deco — brhka deca najslajši spomin so mu za prezvesto ženo. Ne bodem dalje opisaval prizore, tužne prizore, opominjaječe nas: tudi ti znaš v kratkem pod grudo. Bode se-li tebe kdo spominjal? Bode-li tebi kdo na gomilo prinesel i položil pomenljiv venček na grob? —

Posebno se slavi ta dan kot spomin onih vrlih mož, ki so, bodi-si se svojo učnostjo, hrabrostjo, ali pak s kakovim dru-

gim slavnim činom vpisali se v knjigo povestično. Može, ki so proslavili se v osrčju svojih narodov, v kojih prid, v kojih napredek in slavo so delovali.

Slovenska domovina! Si-li tudi ti spominjale se ta dan svojih duševnih velikánov? Ste-li vi, slovenski rojaci, šli tija na gomile voditeljev svojih, buditeljev narodne zavesti; na gomilo onih, ki so z uma svitlim mečem branili tvoj zaničevan rod, ki so ne le ohranili pred poginom, timveč tudi proslavili ga pred kulturnim svetom; ste-li šli pohodit gomile neustrašljivih vaših borilcev proti skrunjevalcem tujezemskim, voditeljev vaših v ljutem boji proti krutemu, krivičnemu neprijatelju?

I — ako si gomilo enega teh pohodil, nijsi-li bil navdušen za svoj rod? nijsi-li storil obljubo, posnemati uzornega pokojnika? nijsi-li zaklel se, ne udati se v trdem boji, ki ga je uže vedil on — a ki še nij izbojevan in se še tako hitro ne bode —

navanji zaradi članka „Borba jugoslovanstva“ tudi ustno navel.

Ta podloga uzrokov državnega pravdnika namreč govori: „Da „Slov. Narod“ die Tendenz hat, die Vereinigung aller Südslaven in einem Verwaltungsgebiete (!) oder Reiche zu unterstützen“ itd. Jaz sem uže v obravnavanju svojega ugovora proti konfiskaciji članka „borba jugoslovanstva“, ko je gospod državni pravdnik ustno ta isti svoj argument navajal, priliko imel, z vso odločnostjo izreči, da to nij program „Slovenskega Naroda“ in tudi biti ne more v Avstriji, ker ko bi bil, ne bi bilo državno pravdnništvo uže več let svoje dolžnosti vršilo, pusteč izhajati list v Avstriji, ki take za Avstrijo veleizdajne težnje zastopa. Ponavljam tu, kar sem prej rekel, in konstatiram, da mi prej državni pravdnik nij ničesa odgovoril, baš kër se njegova trditev o tem „programu“ zagovarjati ne da.

Pa to nij zadosti, da je podloga državnega pravdnništva, na katero se logično naslanja zgrada uzrokov konfiskacije in njene potrditve, popolnem nestalna, torej neveljala, še več: tudi daljne konkluzije so popolnem in čisto jurista nedostojne, kar bom dokazal. Prosim, gospodje sodniki, da članek pazno preberete, potem pa preberete te „uzroke“ in videli boste, da nij nobene zveze mej njimi.

Prvič se pravi v teh „gründe“, da, ker je „program“ takov, kakor sem jaz dokazal da nij, in pa „da es im vorliegendem Artikel klar ausgedrückt ist, dass durch die Errichtung eines neuen südslavischen Reiches... die oesterreichischen Slaven zufriedengestellt würden...“ Kje se to bere v članku? Vprašam, kje? S katerimi besedami? Nikoli nikjer ne! Ne besedij, ne smisla tega pomena nij v članku, nikjer in nikako se ne pravi, da bi bili Slovani „po“ ali „vsled“ — (durch) ustanovljenja jugoslovanške države zadovoljeni! Ravno narobe govori članek prav avstrijsko lojalno o Avstriji, kot domu avstrijskih Slovanov. Prosim slavno sodišče brati v sedmem odstavku oni pasus, ki je služil tem „gründe“ za podlogo, glasi se: „In avstrijski Slovani, — zadovoljeni v svojih pravičnih narodnih zahtevah — bi bili zadovoljni v svojem starem domu“. Kje je tukaj ta „durch“? Nij ga,

ampak razločilno „minus“-znamenje („—“) jasno kaže, da je tu ngozden samostalen stavek, ki stilistu nikdar ne dopušča interpretacije državnega pravdnika, ko bi končne besede tudi ne bile tako jasne, kakor so.

Jaz torej pred slavnim sodiščem konstatiram, da tu je posiljena, za lase privlečena nepravična interpretacija smisla, páčenje besede, falsum, „eine Fälschung!“ In to je tako gotovo in pribito, da tudi tist ne bode lahko tajil, ki je te „gründe“ pisal, kajti izpisek ali površna prestava članka, ki je tu kot navod uzrokom, sam pravilno prestavlja moj pasus. Prosim samo v teh „Gründe“ list preobrniti in čitati pravilno prestavo: „denn das neue selbstständige südslavische Reich würde der beste Nachbar Oesterreichs sein und die oesterreichischen Slaven, zufriedengestellt mit ihren gerechten nationalen Forderungen, würden auch zufrieden sein in ihrem altem Hause“. — Tu nij nikjer tistega „durch“, ki lojalnemu stavku daje čisto protivni pomen! Je-li mogoče, da je g. državni pravdnik, ali oni gospod, ki je te uzroke delal, čisto pozabil na drugej strani, kar je na prvej pisal?

A ne dovolj! Naprej se glasi v uzrokih: „da gleich darauf als wahr zugegeben wird, dass die oesterreichischen Slaven nach diesem neuen Reiche gravitiren würden.“ Gospoda sodniki, prosim berite članek, in kje najdete besedo gravitirati? kje smisel te besede? Nikoli nikjer v tem članku, podtaknena je, torej drugi falsum, drugo páčenje teksta!

Pa še ne dovolj! V uzrokih g. drž. pravdnikase pravi precej dalje: mit dem, dass ewig die gegenwärtige Stellung der Slaven nicht so bleiben könne, wodurch die Hoffnung auf das Gelingen der Losreissung der österreichischen Slaven ausgedrückt wird.“ Ali tudi o odtrganji od Avstrije nij nikjer v članku ni besede! Narobe, kakor iz članka razvidno, pravi se, da bi avstrijski Slovanje zadovoljni bili v starem svojem domu, v Avstriji. V originalu, v članku se glasi pasus, katerega je g. državni pravdnik, ali kdor je razloge pisal in v predstoječi nemški citat spačil, takole: „Pa vprašanje je dovoljeno: kaj mislijo gospoda da bode sedanji položaj Slovanov v Avstriji na večno ostal? O ne, če je le res, „da tempora mutantur“ etc.“ Torej v ta „etc.“ je g. državni

pravdnik z največjo samovoljo položil „Losreissung“ ali veleizdajo, na nedolžni „etc.“! o katerem mora vendar vsak gimnazijalec, kateri iz berila nekaj obrabljenih latinskih pregovorov pozna, vedeti, da če stoji „etc.“ za: „Tempora mutantur“, ne more nič drugega pomeniti, nego: „et nos mutatur in illis.“

Tedaj tretji falsum!

To pak, da se izraža upanje, da sedanji položaj Slovanov ne bode vedno trajal, nego da se nam bode na boljše obrnilo, vendar nij kaznjivo! To je postulat, pogoj konstitucionalizma, da se borimo za izpremembo na boljše.

Dalje! Državni pravdnik ali kdor je te čudne uzroke delal, pravi, da „ščuje ta članek k sovraštvo do državne uprave“, „welche die Errichtung eines südslavischen Reiches nicht als eine Stärkung Oesterreichs ansehen kann.“ Kako pa more gosp. državni pravdnik vedeti, da ne?! Kdo mu je povedal, kaj državna uprava more smatrati za okrepčanje Avstrije? kateri paragraf? Državna uprava se je zvala ondan Belkredi, potem Beust, kasneje Hohenwart, sedaj Auersperg, in nijso bili vsi ene misli. Ako torej gosp. državni pravdnik govori v imenu naše „Staatsverwaltung“, kaj ona neče, morem mu odgovarjati, da tako kakor on, more govoriti pač partizan nemške ali ustavoverne stranke, a ne jurist!

Dalje se tu pravi, da članek hoče ščuvati „gegen die Verfassung.“ Ali jaz zopet konstatiram to kot četrti falsum, — Fälschung! — kajti v celem članku ustavniti omenjena nij, ni imenovana, ni ne opisovana!

Gospoda sodniki, jaz sem diletant v juristeriji, vendar sem bral o vam bolj znanem Psevdo-Izidorji, in ko sem sinoči čital te „gründe“, kako se konfisciranje mojega lista utemeljuje, bil je vtis na me, da tist, ki je te razloge pisal, prekosi v pravnem páčenju še Psevdo-Izidorja!

Jaz mislim tedaj, da sem popolnem dokazal neosnovanost razlogov konfiskacije, katero naj slavno sodišče ovrže.“

G. državni pravdnik v repliki govori najnaprvo o svojej znanej misli gledé programa „Slovenskega Naroda“ in méni, da je le vendar jugoslovanška politika v „Slovenskem Narodu“ taka, kakor on pravi. „D o mislim se na več tacih člankov. Eden

udati se sovražniku, ki ti sega po tvojem življenji kot udu slavjanskega plemena?

Nadejamo se, da si to storil, kot zaveden domorodec!

Daleč gor od slovenske zemlje, daleč od rojakov svojih, počiva tvoj duševni velikan. Izmej tisoč i zopet tisoč grobnih spomenikov najdeš slovensko ime učenjaka, ki ga slavi ves slavjanski svet — a mož ta pokojnik rodil se je mej nami doma, mili mi slovenski narod! Le čitaj njegov grobni napis:

BARTHOLOMAEUS KOPITAR

CARANTANUS

NATUS PAGO REPNAE AD AEMONAM

D. 23. M. AUGUSTI 1780

SLAVICIS — LITTERIS AUGENDIS

MAGNI DOBROVII

INGENIOSUS AEMULATOR

OBIIT VINDOBONAE — D. 11. M.

AUGUSTI 1844.

Tam na pokopališči sv. Marksa ne daleč proč od Dunaja počiva slavni naš literarni prvoborec „promahos“ Kopitar. Ne sicer tik njega, a na istem pokopališči sti tudi gomili slavnega Čeha Kollarja, milega i duhovitega hrvatskega pesnika Preradovića.\* To so tri zvezde na slavjanskem nebu! Njih svita žari se ves slavjanski obzor! Od njih duševnega zaklada živi se, ter obnovljuje slavjanski silnobrojni rod! A v tujem mestu leže! Pri brlečej lučici se jih učenjaki in pismoljubi spominjajo i za slovensko literaturo i bodočnost vneti duhovi; drugače menda pozabljeni so popolnem. Na večer, ko se slavnih i neslavnih zamrlih „gomile polne človeških bitij, ko njih grobne spomenike dišečih cvetlic venci dičijo

\*) Kakor „Obzor“ poroča omožila se je udova tega komaj umrlega blazega hrvatskega pesnika in domorodca in vzela nečega — Magjara. Pesnikova žena, — ženski patrijotizem!

umrlega spomin, ko se vetrič raznobarvnimi trakovi z raznovrstnimi napisi, ki visé od vencev igra, ko nebrojno število ljudij vnepritrpanej vrsti tija hité mej svoje, spominja se-li kedó rojakov potomcev slavnega slovenskega moža? Slavil ga kedo sè svojo pričujočnostjo?

Slovenski narod! Pomirjen smeš trditi, da si bil obilno zastopan na večer vseh svetih na gomili slavnega svojega Kopitarja! Akademično društvo „Slovenija“ sklenilo je pri drugem svojem obnem zboru z veliko navdušenostjo slaviti spomin Kopitarjev „in corpore“. Nad 30 samih vrlih slovenskih pevcev se sklenene ovacije na spomin slavnega velikana s petjem udeleži. Pevci i mnogo družih zbero se pri g. Petkovšeku, v arzenalu. Od tod gre po vrsti nad petdeset dunajskih slovenskih višesolcev. Pred njimi nese jeden krasen venec s trobojnimi trakovi, na kojih je stal napis: „Slo-

je imel, nij prav dolgo tega, napis „Mladostlovenca in jugoslovanska politika.“ Tudi so take brošure izšle in „Slov. Nar.“ jih je citiral. Kar se tiče onih pačenj, skuša jih g. državni pravdnik s tem tajiti, da, če prav ravno tistih besedij nij, more se iz vsega to posneti, kar uzroki konfiskacije trdijo.

Urednik Jurčič odgovarja državnemu pravdniku glede „programa“: „Nij mogoče, da bi bil g. državni pravdnik bral tega programa iz „Slovenskega Naroda“. Za jugoslovansko idejo smo pač, ali kako? to sem uže prej razložil. Članka: „mladoslovenca in jugoslovanska politika“ uže zarad tega nij mogel brati v „S. N.“ ker se mi sami nikoli ne imenujemo „mladoslovenca“, kadar pišemo o tako ozbiljnih rečeh: to ime so nam drugi dali. Kar se pa tiče brošur, ki so bile baje citirane, moram omeniti, da vse novine sploh dosti citirajo, kar nij v programu. Sicer pa tukaj v tej sobi ne velja, kaj se g. državni pravdnik domišlja ali ne domišlja, ampak to, kar se more sodnijsko dokazati! Jaz odgovarjam za to, kar sam pišem, a ne za augsburške in zagrebške brošure, katere menda g. državni pravdnik v mislih ima.

O družih treh malih člankih v tej št. „S. N.“ nečem govoriti. To so same pozitivne, sedaj povsod potrjene stvari. Sodišče jih naj izvoli samo prebrati.

H koncu naj na tem mestu izgovorim še malo prošnjo do dež. kot tiskovne sodnije, naj mi izvoli dopise v tistem jeziku pošiljati, kakor so članki pisani, namreč v deželnem, slovenskem. Zdaj sem bil dobil še le én dan pred obranavo uzroke in nemške. Če nijsem hotel praznorok sem priti, moral sem jih vzeti. Drugič prosim slovenske, in bom vse storil, da take dobim. Če pa nikakor ne bi nič opravil, in bil prisiljen nemške sprejemati, é, potem pa naj tisti, ki „gründe“ piše, kakoršne imam pred soboj, malo v nemško gramatiko pogleda, da se bode naučil, kaj je „oratio obliqua“ ali indirektni govor. V tem-le spisu namreč meče enkrat „sei“ enkrat „ist“ sem ter tja, prav čudno; a dasi mi nij hotel slovenski pisati, vendar precej za tem nahajam nemšk stavek z velicim gramatikalnim slovenizmom, ki mi priča, da je njegovega očeta vendar le slovenska mati rodila, in me domišlja na Horaca: „Naturam expellas furca, tamen usque recurret.“ Torej če uže

nija Kopitarju!“ Ko prispemo na gomilo Kopitarjevo, dá se venec na kameniti spominek, na katerem je sè zlatimi črkami še dobro ohranjeni nagrobni napis, ki sem ga uže z goraj zabilježil. Slovenski mladeniči obkrožijo gomilo slavnega pokojnika i zdajci se razlega krasna slovenska pesen: „Jamica tiha.“ Mej tem, ko se poje ta pesen, zbralo se je na tisoče občinstva tam kjer je kratko preje le malo ga bilo videti.

Tu smo zapazili tudi društvo „akademički spolek“, ki je na Kollarjevo gomilo neslo dva venca s višnjevim trakovi. Ko zadoni druga pesen „Blagor mu,“ nastalo je velikansko gnetenje, toliko ljudstva privrelo je na odmevo prvé slovenske pesni. Eleganca in bornost, staro in mlado, iz vseh stanov je bilo nagnjetih okrog. Petje je bilo izborno, i slovenski pevski zbor, močan, kakor je le redko tu na Dunaji, izvabil je marsikatero solceico, osobito pri

na noben način ne slovensko, vsaj pošteno nemščino!“

Ker državni pravdnik nič nij dopliciral konča se obravnava ob 1/4 na dve po polu dne in predsednik naznanja, da bode razsodba ob 5. uri po polu dne. Razsodba se glasi tako, da sodišče konfiskacijo treh člankov pod rubriko „Jugosl. boj.“ ne potrjuje, tudi ne potrjuje, da bi bil v članku „Nevarnost za Avstrijo zločin, katerega državno pravdnitvo dokazuje. Vendar nahaja v zadnji polovici, od drž. pravdnitva ne inkriminiranej, drug pregrešek, tako da konfiskacijo vendar potrjuje.

Zoper to zadnje je urednik Jurčič takoj pritožbo na višjo sodnije naznanil, in zahteval (kasneje tudi pismeno) pismene razloge te zadnje razsodbe, vendar jih še zdaj (v sredo po polu dne) nij dobil.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 10. novembra.

Državni zbor je začel 9. novembra obravnavati glasoviti nasvet Wildauerjev. Poljak Czerkavsky je rekel, da če se ta predlog sprejme, oskruni se deželna avtonomija, in je očital ministru Stremajerju, da nij besede držal, ko je prej obljube delal gališkemu deželnemu zboru. — Konservativce Graf dokazuje, da šolsko postavo-dajstvo ne spada v državni zbor. — Wildauer dokazuje potrebo svojega predloga, kažoč posebno na Tirolsko, ki nij v 7 letih še hotel izvršilne šolske postave skleniti. Govorilo je — pravi oficijalni telegram — še več govornikov, potem pa je minister Stremajer, in pravi, da mora kompetenco državnega zbora za sklepanje te postave zagovarjati, vendar vlada misli, da ta postava v tem trenutku nij oportunna in niti nij potrebna. — Kljub temu je ustavoverna zbornica sklenila, v specijalno debato preiti. Torej je ministerstvo od lastne stranke nezaupnico dobilo in bi po parlamentarnih pravilih moralo odstopiti. A ne bo, kakor nij besede držalo, katero je dal njen predsednik Auersperg, da je namreč to ministerstvo solidarno (vsi za jednega), ko je cesar proč dal Banhansa, famoznoga soustanovitelja famozne kranjske trgovinske zbornice.

Mej ustavoverci državnega zbora se uže dalje časa plete vprašanje, ki je uže po klubih sklep postalo, namreč, da se vlada interpelira, kako misli vlada colno vprašanje in trgovinske pogodbe s tujimi vladami pre-narediti na korist domačej obrtniji in indu-

krasnem polu. Slavjanščino v mnogovrstnih narečjih čuli smo tu govoriti, dokaz da je bil tu na gomili našega učenjaka zastopan ne le slovenski narod, ampak Slavjanstvo sploh, poleg tujstva, ki je gledalo kako mi spoštujemo svojih mož spomin.

Ko se je odpela druga pesen, morali smo od gomile odstopiti. Mnogo jih je bilo, da bi čitali nagrobni napis ter izvedeli ime onega, v kojega spomin se je priredila ta taka izborna ovacija. Trakovi trobojnice morali so se odmakniti, da bi ne zakrivali napisa.

A slovenski mladeniči? Njih svete navdušenosti nij mi moč opisati! I so tudi morali biti vneti tako ginljivega prizora. Obvel je Kopitarjev dah njih mlade dahove; slavnega pokojnega spomin navdušil jih je za vede, koje naj upotrebijo v slavo i čast domovine slovenske, vsplantil jih je za boj z ljutim protivnikov Slavjanstva,

strijji. Ali kako stilizirati to interpelacijo, da bi vlado ne žalila? To je vprašanje „operi mi kožuh, a ne zmoči ga.“ O tem se uže dalje časa na tihoma pripravajo.

Hrvatski sabor je svoje zasedanje končal. Predsednik je obljubil, sklicati ga zopet ob potrebi. Znano je, da more hrvatski sabor le v tacih časih vedno seje imeti, kadar ogerski praznujejo. — Jeden sklep zadnje seje nam prav nič ne dopade, ker kaže, da je vlado podpirajoča stranka izgubila vso samostalnost. Verificirala je namreč necega novo-pečenega barona Inkeya, rodom nenarodnega človeka, Nehrvata za virilnega poslanca, da-si nema niti vseh zakonskih sposobnostij. Makanec je zastoj govoril proti temu.

### Vznesenje države.

O novih bojih na jugoslovanskem bojišču vé „Obzor“ poročati, in sicer iz Kostajnice v gornjej Bosni ima telegram, ki pravi, da je bil 6. novembra v Vukovej kosi triurni boj mej vstaši in Turki. 7. pak so vstaši Banjaluško železnico podrli, železniški most pri Prijugovcu razdjali in telegrafske zveze uničili.

Grof Arnim je izdal brošuro, katera je te dni v Cürihu izšla in ki dokazuje, da je Bismark proti njemu pravdo začel iz samega tekmovanja, ker ga je hotel nespособnega narediti za svojega naslednika, in pa, ker je Arnim uže naprej rekel, da Bismarkovo postopanja proti škofom ne bode vspeha imelo.

## Razne vesti.

\* (Junaško dekletce.) „Harpers Magazin“ pripoveduje: V zimi 1838 buknil je ogenj v dekletskem seminaru v Limoges na Francoskem in je hudo okolo sebe segal. Naenkrat je počil glas, da je pozabljen nek mali otrok v sobi. Mej tem ko so navzočni za ubozega otroka molili, videli in čuli so šibko dekletce v ponočnej obleki in z razpledenimi lasmi vpiti: „Jaz bodem rešila otroka!“ Hitela je skozi množino ljudstva naravnost v goreče poslopje. Tihota je postala. Črez jedno minuto videli so skozi ogenj blede deklino, ki je nesla otroka na ročji. Malo dnij pozneje pošlje kralj Louis Filip junaške deklini zlato medaljo za njeno hrabrost in jeden kapitan o francoskej armadi, kateri je bil pričujoč tega čina, prosil je za njeno roko, — kapitan je sedaj — prezident francoske in junaška deklina zove se denes gosna Mao Mahon.

vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

## Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdra-

navdajal jih s vstrajnostjo, ki slednjič naj dovede pravičen boj k zaželenemu cilju. A klical jim je tudi iz groba grozeče: Ne postanite skrunitelji lastnega roda, ne užigajte si na svojem čelu strašni znak: črnega izdajstva!

Slava slovenskim vseučiliščnikom i drugim, ki so te ovacijo udeležili se! Očito se mora pripoznati, da je ta način slaviti spomin veleuma od strani Slovencev imponiral tudi nemškim Dunajčanom; čuli so se od raznih strani priznanjevalni izrazi — kar je za Slovence častno i izpodbudilno. Naj bode ta ovacija vam rojakom v dalnej domovini dokaz, kako se mej Nemci Slovan navdušuje za svoj rod; a naj bode ta slavnost na spomin vrlega ranjcega učenjaka Kopitarja dokaz, da slovenski narod ve čislati svoje veleume ter jih slaviti.

Rad. P. Kukulj!

*Vol. Kukulj*

